

Voorganger: ds. Klaas de Vries – Amsterdam

Overdenking: *Wat lees ik in jouw ogen?*

n.a.v. Matteüs 9: 35 - 36

Wat zou je vinden van de volgende oefening? Je kijkt degene die nu naast je zit, diep in de ogen. Niet even, maar 10 tellen. Hoe zou dat voelen? Ik heb zo'n testje één keer gedaan. In een kerkdienst nog wel. Ik was nog jong en onbezonnen, moet u maar denken. Het was *'eens maar nooit weer'*. Er zijn altijd wel een paar mensen enthousiast; die vinden het een interessant experiment. Maar de reactie van de meesten varieerde van *'ongemakkelijk, onwennig'* tot *'veel te spannend, doodeng'*. Zelf had ik ook de neiging om weg te kijken. Iemand lang aankijken die je niet goed kent, dat heeft iets intiems. Als je verliefd bent, zoek je oogcontact. Maar op andere momenten probeer je iemands blik juist te ontwijken. Soms is het moeilijk om je eigen ouders, kinderen of partner diep in de ogen te kijken. Met mijn moeder kon ik het beste praten tijdens de afwas. Met mijn vader tijdens een lange autorit. Dan hoefde je elkaar niet aan te kijken.

Wat is dat toch met die ogen? We noemen ze wel *de spiegel van de ziel*. Ze zijn het venster waardoor je zelf naar buiten kijkt. Maar iemand anders kan ook zomaar naar binnen kijken. Daarom slaan we ze gauw neer. De luiken gaan dicht. We zetten een pokerface op. Of kijken van elkaar weg. Maar wat zou ik dan lezen in jouw ogen? Hoe iemand zich voelt misschien. Of: wat iemand van mij vindt. Je hebt goedkeu-

rende blikken, vriendelijke ogen. Maar soms meen ik iets anders te lezen: *Afweer. Afwijzing. Veroordeling. Minachting.* Of gewoon: *onverschilligheid, kilheid.*

Geen aanvaarding. Jammer genoeg hebben ook nogal wat mensen dat in de kerk ervaren. Berucht is het volgende tafereel: Je komt als nieuweling voor het eerst een kerkdienst binnenlopen. Voor je gevoel draaien alle kerkgangers hun hoofden nieuwsgierig naar je om. Om je te zien. Wie je bent, hoe je eruit ziet. Het is een kleine stap van *'keurende'* naar *'afkeurende blikken'*. Dat slechte imago kleeft kerken en christenen aan: *'Ze leggen je langs hun morele meetlat'*. Onze cultuur kan er trouwens ook wat van. Wordt een beroemdheid betrapt op een misstap, dan wordt hij of zij genadeloos 'gecancelled'.

Zo onveilig kan het leven voelen. Geen wonder dat mensen zich gaan verstoppen. Zorgen dat ze uit zicht blijven.

Hoe was dat bij Jezus? Hoe keek Hij? Matteüs vertelt: *Toen Hij de mensenmenigte zag, voelde Hij medelijden met hen, omdat ze uitgeput en hulpeloos waren, als schapen zonder herder (9: 36).*

Jezus kijkt met gevoel. Hij ziet de mensen. Hij peilt hun hart. Zijn ogen staan bewogen. **Wat Hij toen zag, ziet Hij volgens mij vandaag nog.** Dat veel

mensen - misschien wel achter hun pokerface, hun façade van succes, hun grote woorden - zich opgejaagd, uitgeput, afgemat voelen. Ze weten niet waar ze het zoeken moeten. Nergens vinden ze rust. 'Uitgeput': er staat een woord dat 'ontveld, geschaafd' betekent. Alsof een lompe schapenscheerder behalve de wol ook het vel van een schaap heeft afgeschaafd. Zodat de huid heel pijnlijk en gevoelig is.

En 'hulpeloos' kun je ook vertalen als 'weggeworpen'. Achteloos aan de kant gooid. Als nutteloze voorwerpen. Afgedankt. Als oud vuil aan de straat gezet. Jezus ziet al die gehavende mensen. **Onbeschermd in een onveilige wereld.** Wat Hij dan voelt is niet: afkeer, minachting, maar bewogenheid, medelijden. *Jezus voelt het in zijn maag*, staat er letterlijk. Hij wordt er beroerd van. Dat lees ik in Jezus' ogen. *Medelijden, ontferming.* De Bijbel kent ook een andere uitdrukking. **Genade vinden in Gods ogen.** Je kunt die uitdrukking verkeerd opvatten. Dan doet het denken aan vechten op het schoolplein. De macht van de sterke jongen, die een zwakkere de keel dichtknijpt en hem eerst laat smeken om genade. Dan is 'genade' wreed en neerbuigend. Zoals 'medelijden' ook iets neerbuigends kan krijgen. (*zielig*) **Maar bij God gaat het erom dat zijn ogen zacht en vriendelijk staan. Dat Hij mensen goedgunstig gezind is.** Dat Hij genegenheid voor ze voelt. Noach vond genade in Gods ogen, staat er (Gen. 6: 8). Waarom? Er staat geen reden bij. Misschien vond hij wel genade, omdat hij (als enige) genade

zocht... In Jezus' ogen lees ik ook die bewogenheid, die zachtheid. Wat doet Hij er vervolgens mee? Twee dingen.

Ten eerste: Hij wordt Zelf de Goede Herder. Een Goede Herder die zijn leven inzet voor zijn schapen. Om ze te redden uit de klauwen van het kwaad. Om ze te leiden naar een veilige plek. Zorgzaam hun wonden te verbinden. Hun te eten en te drinken te geven. Zodat ze weer aansterken en op krachten komen. Dat doet Hij zelf. Hij is bij uitstek een mensen-Mens.

Maar **ten tweede:** Hij zet ook mensen in voor zijn missie van medelijden. Onmiddellijk na dit vers over Jezus' bewogenheid met de mensenmenigte gaat Hij ertoe over 12 leerlingen aan stellen: 12 afgezanten. *Hij stuurt ze naar de verloren schapen van het volk van Israël*, staat er letterlijk. Ze moeten mensen begroeten met vrede. En hen genezen en helpen en troosten. Dat is de missie van Jezus' leerlingen. Van zijn kerk. Die missie mag aan haar af te lezen zijn. Dus: *wat lees jij in mijn ogen? Wat lees ik in de jouwe?* Alsjeblieft geen onverschilligheid, kilheid, afwijzing, veroordeling. Hopelijk **aanvaarding, mildheid, begrip, geduld.** Ik hoop dat jouw en mijn ogen iets van Jezus' bewogenheid en vriendelijkheid weerspiegelen.

Vind ik genade in jullie ogen? Vinden jullie genade in mijn ogen? Ieder mens hunkert daarnaar. En heeft het nodig.

Wat ik zelf in Gods ogen gevonden heb, laat de ander dat vinden in de mijne.

